

REZUMAT

Conform rezultatelor modelării modificării cantității de precipitații și a dinamicii proceselor geomorfologice și pedologice, au fost identificate zonele de posibilă activizare sau scădere a acestor procese în cadrul bazinului hidrografic Cubolta. Pentru calcularea volumelor de eroziune s-au construit modele cartografice de versanți, expunerea versanților, fragmentarea verticală și orizontală a reliefului, s-au obținut date privind modificarea poziției înălțimii absolute a suprafeței solului de diferite tipuri în comparație cu datele surselor literare. Astfel, activizarea proceselor exogene ar trebui să fie de așteptat în perioada de iarnă-primăvară în 2021-2050, precum și în perioada primăvară-toamnă în 2071-2100. În majoritatea cazurilor, activizarea proceselor exogene va fi mai mică decât în perioada de bază. Au fost precizate limitele altitudinale de răspândire ale solurilor zonale caracteristice regiunii de nord. Pe baza modelelor cartografice obținute s-a elaborat structura și conținutul Atlasului, în care s-a propus împărțirea conținutului în 2 blocuri, 5 module tematice și 41 de hărți tematice. În scopul modelării cartografice (în limitele Republicii Moldova) a indicilor climei actuale și celei posibile în viitor au fost elaborate 34 de modele cartografice a mediilor indicilor climatici (anii 1991-2020) și 72 de modele cartografice privitor la evaluarea modificării climei în secolul XXI pentru diferite scări de timp interanuale și a diferitor proiecții climatice. Toate aceste modele au fost incluse în Atlasul „Schimbările Climatice și Starea Actuală a Peisajelor”. Temperatura medie anuală în perioada 1991-2020 a crescut cu 0,6 grade față de perioada 1981-2010. Cantitatea medie multianuală pentru aceleași intervale s-a modificat cu 8,5 mm. În rezultatul evaluării modificării climei Republicii Moldova în secolul XXI pentru s-a constatat că temperatura medie anuală va crește către 2040 cu 1,1- 1,22 grade, către 2060 – 1,38–2,28, iar către 2100 – cu 1,1 – 5,01, iar cantitatea de precipitații medii anuale va crește către 2040 cu 20 mm (față de 543 mm în prezent), către 2060 – cantitatea de precipitații va rămâne aceeași – 563 mm, iar către 2100 – va crește cu încă 15 mm (578 mm).

În baza datelor din Cadastrul funciar al R. Moldova (la nivel de comune) a fost creată baza de date privind modul de utilizare a terenurilor (pentru anul 2020) și calculați indicatorii ce caracterizează dinamica stării peisajelor – în total 24 de modele cartografice. Toate aceste modele au fost publicate în Atlasul „Schimbările climatice și starea actuală a peisajelor”.

În perioada 2004-2020 s-au produs modificări calitative, ponderea comunelor cu peisaje instabile s-a diminuat de la 70% până la 49%, pe când celelalte 3 categorii au crescut – peisajele cu stabilitate nesigură cu 17%, cele cu stabilitate medie cu 3% și cele ecologic stabile cu 1% (de la 8 comune la 12). În mare parte aceste modificări se datorează conversiei terenurilor arabile în pârlăoagă și mai puțin creșterii gradului de împădurire (cum ar fi trebuit să fie). Cele mai mici valori continuă să fie înregistrate în Câmpia Bălților, Câmpia Nistrului Inferior și în baz. r. Ialpuș. Pentru identificarea modificărilor temporale și spațiale ale terenurilor acoperite cu păduri și cele cu ape, au fost utilizate imaginile satelitare pentru 2 ani de referință (2004 și 2020). Peisajele silvice, chiar dacă au înregistrat o creștere de 56,9 mii ha, și-au diminuat valoarea ecologică prin creșterea gradului de parcelare (de 2,2 ori). Corpurile de apă s-au diminuat atât numeric (cu 22,1%), cât și spațial (cu 23,8%), ceea ce a contribuit și la diminuarea resurselor de apă de suprafață disponibile (și înrăutățirea calității acestora).